

Kelemen Hunor benyújtotta jelölési iratcsomóját

A „józan ész hangján” szól a választókhöz

Fotó: RMDSZ/Facebook

A 2024-es parlamenti választásokat felügyelő Központi Választási Irodánál kedden a Mentsétek Meg Romániát Szövetség (USR), a Románok Egyesüléséért Szövetség (AUR) és a Román Nemzeti Konzervatív Párt (PNCR), hétfőn pedig az S.O.S. Románia Párt, illetve a Szocialista Románia és a Románia Akcióban Párt politikai szövetsége, szerdán a Nemzeti Keresztény Szövetség (ANC), az Egyesült Szociáldemokrata Párt (PSDU), az Igazság és Tisztelet Mindenki Számára Eu-

rópában Párt (DREPT) és a Független Szociáldemokrata Párt (PSDI) nyújtotta be a támogató aláírásokat az államelnöki választásra.

Aznap a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) nevében Kelemen Hunor is benyújtotta az okiratokat, ugyanakkor a parlamenti választásokhoz szükséges támogató aláírásokat is. Az RMDSZ által benyújtott iratcsomók több mint 270.000 támogató aláírást tartalmaznak.

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron, mint ha megvásárolná!

Dr. Ovidiu Butuc lett megyénk főispánja

Beiktatását követően az új prefektus elmondta: jelenleg az a fontos számára, hogy felelősségteljesen végezze a rá hárult feladatot.

4.

A nápolyi nap alatt (3.)

Pompejiben ma is folytatódnak az ásátások. A feltárások fölé tetőt húztak, az alatt pedig fémállványokat képeztek ki, így a turisták is megtekinthetik a régészeti munkát és a gyönyörű villákat, amelyeket napvilágra hoztak.

5.

Amerika és szabadsága

Igen, az Amerikai Egyesült Államokat a szabadság mintországaként szokás emlegetni. Az emberi jogok érvényesülése terén valóban így van, az amerikai alkotmány két évszázada folyamatosan a világ példaértékű demokratikus alapdokumentuma.

17.

ARADI VÉRTANÚK EMLÉKNAPJA

MAROSVÁSÁRHELY | SZÉKELY VÉRTANÚK EMLÉKMŰVE | 16.00 ÓRA

Aktuális

Online átverőrdi

Vajda György

Mind többen vásárolnak online áruházból. Kényelmes megoldás, hiszen nem kell sorba állni, a futár hazahozza a terméket, egyes webáruházak vissza is váltják a terméket, amennyiben a méret nem felel meg, vagy a vásárló eltérő tapasztalt a megrendelt és a leszállított áru között. Ezzel valahogy mégis úgy vagyok, ahogy a mondás tartja: hiszem, ha látom. Egy olvasónk mesélte, hogy felhívták az egyik mobiltelefon-társaság nevében egy „jobb” előfizetési ajánlattal. Aztán déli kiejtésű román nyelven hadarva tájékoztatták az új bérleti lehetőségekről; a kedvezmények között volt egy ajánldéke telefon is, amely csak félig volt ingyenes, ugyanis felhasználták a jócskán felgyűlt „köszönetpontokat”. A telefon több mint egy hét után futárszolgálatlall érkezett. És ekkor jött a meglepetés. Olyan készülék volt, amellyel már nem igazán van mit kezdeni. Legalább 10 éve „kiment a divatból”. Az illető elment a társaság marosvásárhelyi kirendeltségéhez, ahol szóvá tette az ügyet. Az ügyfélszolgálatos alkalmazott mosolyogva nyugtázta, nem az első eset, amikor „partnercégük” így átveri a klienseket, és így próbál megszabadulni a raktáron maradt terméktől. Az ügy további, erkölcsi, adatvédelmi kérdéseket is felvet. Milyen jogon és alapon kerül a társaságtól a kliens telefonszáma a „partnercéghez”, amely aztán átveri az előfizetőket? A helyzet ismerős, hiszen nem egy esetben fordul elő mással is, hogy különböző egészségügyi szolgáltatásokat és egyébeket kínálnak telefonon, a vonal másik végén esetenként agresszív „termékmenedzserrel”. Persze bizonyos cégek – most már online kitöltendő – dokumentumaiban

(Folytatás a 3. oldalon)

A „józan ész hangján” szól a választókhöz

(Folytatás az 1. oldalról)

Az alakulat negyedik alkalommal jelöli elnökét, Kelemen Hunort az államfői tisztségre.

A pártok, politikai szövetségek, választási szövetségek és a nemzeti kisebbségek szervezetei csak akkor állíthatnak parlamenti jelöltlistákat valamennyi választókerületben, ha sikerül összegyűjteniük a választói névjegyzékben szereplő polgárok legalább 0,5 százalékának, vagyis csaknem 95 ezer választónak a támogató aláírását. Az elnökjelölteknek legalább 200 ezer támogató aláírást kellett iktatniuk.

– Az RMDSZ-nek az a célja, hogy megismétlje a június 9-i önkormányzati választáson elért jó eredményt, hogy erős parlamenti frakciója legyen, és adott esetben akár kormányzati esz-közökkel is szolgálhassa a magyar közösséget, támogathassa az önkormányzatokat – nyilatkozta a támogató aláírások iktatásakor Kelemen Hunor, a szövetség elnöke és államfőjelöltje.

– Ahhoz, hogy mi egyről a kettőre jussunk, ahhoz, hogy amit megszerez-tünk, megőrizzük, hogy hozzá tudjunk tenni, hogy a szülőföldért dolgozzunk, hogy modernizálni lehessen a közösségeink életfeltételeit, erős parlamenti csoportra van szükség. Másrészt az önkormányzatokban a jó eredményt akkor lehet kamatoztatni, ha mögötte van egy erős parlamenti csoport, és főleg hogyha a kormányzati eszközöket is tudjuk használni – mondta az elnök, majd hangsúlyozta, az RMDSZ programja nemcsak az erdélyi magyar közösség etnikai identitásának a meg-

örzéséhez szükséges intézményes garanciákat tartalmazza, hanem az összes gazdasági és társadalmi területre is választ ad.

Elnökjelöltként Kelemen Hunor a „józan ész hangján” akarja megszólítani a romániai társadalmat, és a „polgárok fejére nőtt állam” reformját szorgalmazza, mint mondta, oly módon, hogy az állam ne uralkodjon a polgárok felett, hanem szolgálja őket.

Jelölési iratcsomója benyújtásakor Kelemen Hunor azt nyilatkozta a sajtónak: rá akar mutatni Románia valós problémáira, amelyek minden polgárt foglalkoztatnak, nemzetiségtől függetlenül: a reményvesztettség, a bizalom hiányára és a demográfiai problémákra. „Az első fordulón mindenki a legjobb megoldást választhatja, nem kell két rossz közül a kisebbik rosszat választani” – fogalmazott.

Kijelentette, Klaus Iohannis államfőnek igaza volt, amikor azt mondta, hogy az állam „kudarcot vallott”, ugyanis az állam valóban nem képes megvédeni polgárait, és az állampolgároknak „nagyon sok visszaélést” kell elszenvedniük az állami intézmények és a bürokrácia miatt.

A kormányra kerülés lehetőségéről Kelemen azt mondta, egyelőre várja a szavazás eredményeit, de véleménye szerint maximum három-négy kombináció jöhet szóba a kormányalakítás-kor.

Arra az újságírói kérdésre, hogy mit nem tenne, ha megnyerné az államelnök-választásokat, Kelemen Hunor

azt felelte, Traian Băsescu-tól és Klaus Iohannistól is azt tanulta meg, mit nem szabad tennie egy államfőnek. Példaként említette, hogy nem utazna olyan repülőgépen, amellyel a jelenlegi államelnök utazik, és nem élne visszahúzóva a Cotroceni-palotában, hanem beszélgetne különféle társadalmi csoportokhoz tartozó emberekkel.

Kelemen Hunor újságírók kérdésére válaszolva a progresszív adózás bevezetéséről azt mondta, „egyáltalán” nem támogatja, ugyanis ez csökkentené a vállalkozói kedvet. A hosszú távú gazdasági növekedéshez, a beruházásokhoz, a munkahelyteremtéshez egységes adókulcsra van szükség – jelentette ki.

Kelemen úgy vélekedett, csökkenteni kell a költségvetési kiadásokat, főleg a központi költségvetését, ugyanis ott történik a legnagyobb pazarlás: a köztisztviselők száma például nincs arányban az állam által nyújtott szolgáltatások számával. Azt is kifejtette, csökkenteni kell a munkára kivetett adót, mert ez „a legnagyobb teher” az országban, az adóbegyűjtést viszont hatékonyabbá kell tenni, mert „hiába vész ki új adókat és növelsz adókat, ha képtelen vagy begyűjteni ezeket”. Úgy vélekedett, felborult a társadalom és az állam közötti szerződés egyensúlya, „a társadalom, az állampolgárok többet nyújtanak, az állam pedig kevesebbet”. Azt is kijelentette, hogy szükség van a közigazgatási reformra, de ezt nem lehet egy irodában ülve elvégezni, és a reformnak az állampolgárok javát kell szolgálnia, „nem az állami intézményekét, és nem a tisztségviselőkéit”.

Azt is megkérdezték tőle az újságírók, mi a véleménye a meglehetősen témájáról. Kelemen azt felelte, a jogtudomány számos hivatalos formáját képes kidolgozni az élettársi kapcsolatoknak, de „ami a házasságot illeti, nem kell változtatni semmit. A romániai törvény ebből a szempontból nagyon-nagyon korrekt. A házasság egy férfi és egy nő között létrejött intézmény, és ennek így is kell maradnia. A többi formára lehet különböző jogi megoldásokat találni a probléma megoldása érdekében” – fogalmazott az RMDSZ elnöke.

Az RMDSZ a több mint 270 ezer aláírásnak köszönhetően Románia minden megyéjében és a külföldi választókerületben is indíthat jelöltek a december 1-jei parlamenti választáson, államfőjelöltje pedig részt vehet az elnök-választáson, amelynek első fordulóját november 24-én, második fordulóját december 8-án tartják. (hír-összefoglaló)

Új prefektusokat és alprefektusokat nevezett ki a kormány

Dr. Ovidiu Butuc lett megyénk főispánja

Szerdai ülésén a kormány új prefektusokat és alprefektusokat nevezett ki. Maros megyében Ciprian-Minodor Dobre eddigi prefektust Ovidiu-Mugurel Butuc váltja tisztségében, Konstanca megyében Adrian-Teodor Picoiu lett Silviu-Iulian Coșa prefektus utódja. Új alprefektusok kinevezéséről is döntött a kabinet: Kovászna megyében Sergiu Mitroi, Szatmár megyében Balázs Gheorghe, Suceava megyében Gheorghe Apetrii foglalja el az alprefektusi széket.

Ovidiu-Mugurel Butuc

Fotó: Maros megyei prefektúra

Ugyanakkor a kormány felmentette tisztségükből Cosmin Boricean és Sebastian Cucu (Kovászna megye), Constantin Dolachi-Pelin (Iasi megye), Crina-Fiorela Chilat (Máramaros megye), Romeo-Liviu Pop (Szatmár megye), Ioan-Cristian Șologon (Suceava megye) alprefektusokat.

Október 3-án délelőtt a prefektúra kis gyűléstermében, videokonferencia keretében, Aneta Matei, a belügyminisztérium államtitkárának virtuális, valamint politikusok és a hivatal képviselői jelenlétében letette hivatali esküjét dr. Ovidiu Butuc. Ciprian Dobre prefektust kérésére mentették fel a 1196/2024-es kormányhatározattal.

Beiktatását követően az új prefektus elmondta: jelenleg az a fontos számára, hogy felelősségteljesen végezze a rá hárult feladatot. Arról biztosította a Maros megyeieket, hogy felelős és kompetens személy került az intézmény élére, aki továbbra is megfelelően felügyeli majd az állami intézmények működését, a stabilitást a Maros megyeiek érdekében, majd megköszönte Ciprian Dobrenak a munkát és Mara Togănelnek a példaértékű tevékenységét mandátuma alatt a prefektúra élén.

Első munkanapján az új prefektus a belügyminisztérium megyei intézményvezetőivel és a helységek polgármestereivel, valamint jegyzőivel találkozott a közelgő választások előkészítése érdekében – áll többek között a prefektúrától küldött közleményben. (vajda)

Fotó: Agerpres

Feje tetejére állt a „román világ”!

Meglepő támogatói akadtak Kelemen Hunornak

Az idei szuperválasztási év legfőbb téje, hogy ki lesz az ország elnöke a következő tíz évben. Bár Romániában ötévente választunk államelnököt, a tapasztalat azt mutatja, valójában 10 évre szóló döntés ez: akkor van súlya ennek a választásnak, amikor a régi elnök már nem tud újabb mandátumhoz jutni. Azaz 2024-ben minden adott ahhoz, hogy izgalmas legyen a hazai politika, és jobbnál jobb kampányokat lássunk. Csakhogy...

Hiába van idén négy választás, ami lehetőséget ad arra, hogy programokat, célokat ütköztessenek, hiába nagyok a tétek – az új elnök mellett új kormánya is lesz az országnak –, ha a felhozatal, a mézőny sívár.

Komoly politikai elemzők mondják, hogy rég nem láttak ilyen gyenge, elképzelések és megoldások nélküli kampányt. Pedig van itt minden: számos jelölt és számos ígért. Pénzt, paripát, ingyen lakást

és lassan örök életet is ígérnek, könyvet írnak, érettségi bizonyítványt magyarznak, ahelyett hogy a valós problémákról beszélnének.

Ez a baj idén is elkerült bennünket. Nem véletlenül. Az RMDSZ nem szokott délibábokat kergetni, a populista ígértetést meghagyjuk másoknak. Van egy jó programunk, és van egy jelöltünk, aki el tudná vezetni ezt az országot és a benne élő különböző nemzetiségű, érdekoldésű, szociális helyzetben levő közösségeket. Van hozzá tapasztalata, és riválisaitól eltérően van víziója is arról, hogy merrefelé kéne menni.

Idén is úgy kezdtük, ahogy szoktuk: hangosan mondtuk, hogy figyeljete a jelöltünkre, Kelemen Hunorra is! A szokásos forgatókönyv szerint ilyenkor nagy csend következik, majd a kampány végén egy-két hang megjegyzi, hogy „ce pácat cá-i maghiar”.

Ezúttal azonban nem így történt.

Meghatározó, elismert román újságírók kezdtek el szint vallani arról, hogy egy jó, vízióval rendelkező román jelölt hiányában bizony megszavazták Kelemen Hunort az elnök-választás első fordulójában. Az már csak hab a tortán, hogy kritikus hangú szerzőkről van szó, akikről mindenki tudja, hogy csak úgy nem adják be a derekukat.

Cristian Tudor Popescu (C.T.P.) volt a legbátrabb, aki megadta a hangot, és elindította a vitát. Azt mondta, azért fog Kelemen Hunorra szavazni, mert a magyar jelölt az egyetlen romániai politikus, aki gyakran, visszatérően figyelmeztet az ország legsúlyosabb problémájára, az elnéptelenedésre. És fel is hívta a figyelmet az RMDSZ elnökének friss tévés nyilatkozatára: „Ha folytatódik a jelenlegi tendencia, akkor 20 év múlva egy nagy, szép, biztonságos és üres országunk lesz, mert eddig több mint ötmillió ember hagyta el az országot, és ez

a trend még nem állt meg. Ráadásul a születési ráta is gondot okoz. Annyi autópályát építhetünk, amennyit akarunk, de hol lesznek az emberek?”

Ioana Ene Dogioiu, akinek a nagy hallgatottságú Europa FM rádióban is van műsora, tovább erősítette a C.T.P. mondandóját: szerinte egyetlen elnökjelölt sem beszél a lényeges problémákról, sorozatos bakikat követnek el a jelöltek, ami leginkább műveltségükről árulkodik. „Ilyen körülmények között, a jelenlegi adatok alapján bejelentem, hogy csatlakozom Cristian Tudor Popescuhoz, és az első fordulón az egyetlen elnökhez méltó diskurzussal, érdeklődéssel, vízióval és viselkedéssel bíró jelöltre, Kelemen Hunorra szavazok” – írta az újságíró.

A sort nem akarnánk hosszan folytatni, de Sabina Fati, a Deutsche Welle szerzőjének írása még rávilágít egy fontos dologra. Az is-

mert román publicista szerint a magyar jelölt azt fogja támogatni a második fordulón, aki garantálja az RMDSZ kormányra jutását. „Miért ő a főszereplő ebben a vitában, miközben egy kisebbségi párt vezetője, aki elsősorban azért indul az elnöki posztért, hogy mozgósítsa a magyar szavazókat? Talán azért, mert a többi esélyes jelölt színvonalán nagyon alacsony, és egyikük sem állná meg a helyét egy szemtől szemben való vitában Kelemen Hunorral?” – fogalmaz Sabina Fati.

Hogy mi lesz ennek a vége, nem tudjuk. Le tudja-e győzni román értelmiségiek, újságírók józan esze a közöny falát, és ezek a vélemények leszűrődnek-e a román társadalom tagjaihoz? Nem kizárt. A lényeg viszont, hogy valami elindult: soha nem tapasztaltunk még ilyen kiállást román részről a magyar jelölt irányában.

Mennyivel jobban hangzik, ha a „CE PÁCAT CÁ-I MAGHIAR” helyett a „CE BINE CÁ AVEM UN MAGHIAR, CARE ȚINE CU NOI, CU CETĂȚENII” lesz az elnök-választási kampányt záró elemzések konklúziója! (P. B.)

Színés Világ

XXI. évf. 40. (930.) szám, 2024. október 4., péntek

A nápolyi nap alatt (3.)

A Circumvesuviana vasútvonal Nápolyból Positanóiig tart. Az utóbbi közkedvelt, világhírű üdülőhely, így aki nyaralni megy, és repülővel érkezik a városba, csak ezen a vasúton érheti el a települést. Ezért aztán a temérdek utas mellé még személyenként legalább egy-két bőrönd is társul, és a Pompejibe tartó turistáknál is kis hátizsák van, hiszen ez egy egynapos kaland.

Vajda György

Pompeji

Miután az egyik szerelvény „szardíniásdobozából” elmenekülünk, az utasokat betuszkoló vasúti rendőrtől megtudjuk, hogy tíz perc múlva jön a másik vonat. Amúgy ezt nem sokan tudták, hiszen, amint

külön jelölik a térképen is, így érdemes belépés előtt átnezni az eligazítót, mert akkor az érdeklődésnek megfelelően könnyebben beosztható az idő.

A főbejárat a Porta Marinán, a tengeri kapun keresztül, egy hosszú

Turisták az ókori város utcáján

korábban említettem, alig tájékoztatják az utasokat az állomáson. Szerencsénkre egy kevésbé tömött szerelvény fut be, és még az a meglepetés is ért, hogy a vagonban „vasúti zenész” kínálta szolgáltatását. Egy énekes, akit társa harmonikával kísért, Pompejig ismertebb nápolyi (és a külföldi turisták látán) néhány nemzetközi slágeret is elénekelt, a szünetekben pedig az adománydobozt is körbejáratta. Majdhogynem énekelve jelentette be, hogy megérkeztünk a végállomásra, Pompejibe.

A helység nemzetközi hírneve ellenére az állomás épülete és a környéke olyan, mint egy lepukkant romániai vasúti megálló. Itt is nyájként megyünk a régészeti park bejáratához, mert nem látunk irányjelzőket. Közben buszok, gépkocsik és kirakóvásár között araszolunk, míg végül megtaláljuk a főbejáratot és a jegypénztárt. Ingyentérkép jár, lehet audiokészüléket bérelni idegenvezetésért (ami egy mobiltelefon), és akár egy személy mellé is felfogadható legtöbb esetben angol és olasz nyelvű idegenvezető. (Annak írom, aki még nem volt Pompejiben.) Az egész napos nyitvatartási idő alatt lehetetlen alaposabban bejárni az egész várost. Ezért érdemes előre kiválasztani azt a részt, amely különösebben érdekel, és ajánlott az időutazás során néha rápillantani az órára, mert a jelenben mért idő (óra) igen hamar telik. A várost negyedekre osztották fel, ezeket

fedett folyosón vezet a város falain túl (a régészeti parknak több bejárata is van), majd ezen átjutva lehet megkezdeni a barangolást. Nem szándéksom részletesen leírni a város történetét, sem a látottakat, hiszen több dokumentumfilmből vagy az interneten megtalálható több száz elérhetőségről lehet tájékozódni mindenről. Alapos információk vannak az épületekről, a leletekről.

Csupán néhány érdekesebb helyet emelnék ki, ahova sikerült eljutni. Érdemes elidőzni a via Marinát követve Venus templomában, ahol ma is óriásszobor áll, amelynek érdekessége, hogy a hátába egy kis portrét is belopott az alkotó. Különleges hely a Basilica, amely ezúttal nem templomot jelent, hanem az igazságszolgáltatás terét. Ezt a kifejezést vették át később, ugyanis a rómaiak isteneik nevében itt szolgáltattak igazságot, a világon a legdemokratikusabban. Ehhez közel álltak a közigazgatási épületek, amelyek funkcionalitása alig tér el a maiakétól. Itt volt a szenátus székháza, külön terem volt az egykori levéltárnak.

Aztán ott a fórum, ami fölött ezúttal békésen trónol a Vezúv. Romjaiban is szép Vespasianus, Jupiter, Augustus, Fortuna, Isis templomával, Tiberius diadalívvel. Egykor fehér márványlap borította, oszlopcsarnokának falai színesek voltak, és több szobor is díszítette. Ide nem volt szabad behajtani szekerekkel, és ezt úgy oldották meg, hogy a

mai napig is látható nagyobb kötémbel zárták el (pont a keréknyomok irányában) a kerek járművek útját. Innen nyílt a piacér is, ahol az egykori árusok által elfoglalt fal menti beugróban a város területén talált amforák, tárolóedények egy részét raktározzák. Itt láthatók azok a gipszinták is, amelyek megőrizték három egykori lakos testalakját. Egyik idegenvezető mondta, hogy a lávával takart város felett lóval közlekedtek, és a patadobogás különleges hangjára figyeltek fel, amely üreget jelzett. Mivel tudták, hogy csakis valamilyen régészeti leletről van szó, óvatosan bontották ki a vulkanikus réteget, és a formára felfigyelve öntötték ki gipsztejvel az üreget, így készítve el az első lenyomatot. Érdemes közelebbről is megtekinteni az üveg alá helyezett emberimaradvány-lenyomatot, mivel kivehető a cipő formája, szeges talpa, döbbenetes így szembenézni egy 2000 évvel ezelőtt élt egykori pompeji lakossal. A piactéren még találtak csontvázakat. Valószínűleg árusok lehetek, akik portékájukat kínálták, amikor elérte őket a gyilkos vulkáni hamu.

El kell barangolni a Háromszögű Fórumig, amelynek közelében van a „színházi negyed”, ahol egykor az 1200 férőhelyes nagyszínház állt, amelyet a vulkánkitörés miatt nem sikerült befejezni, mellette egy kisebb, 500 férőhelyes Odeon színházzal. A nagyszínház mögött teljesen újjáépítették a gladiátorok kazamatáit.

Egy másik negyedben van az óriási amfiteátrum, mellette a még nagyobb palestrával, gladiátoriskolával. Számos házba, villába és üzletbe lehet betekinteni, ahol csodálatos mozaikok, falfestmények láthatók, néhány bútor úgyszintén. (A berendezéseket és az értékesebb tárgyakat, szobrokat a nápolyi archeológiai múzeumban állították ki.) Nem szabad kihagyni a Titkok villáját (Vila dei Misteri), ahol az egyik teremben megcsodálható a Bacchus istennek emléket állító freskó. Nem véletlenül, hiszen az egykori Pompeji, mint ahogy ma is, a Vezúv környezetének köszönhetően az ókori Róma jelentős bortermő vidéke volt. A Vila dei Misteri egykori tulajdonosa is ipari mennyiségben állította elő az isteni nedűt.

Az ókori római kultúra zsenialitásának példái a fürdők (therme), amelyekből több is van Pompejiben, minden akkori kényelemmel, ruhatároló fülkékkel, hideg és meleg vizes medencékkel, masszírozóteremmel, padló- és falfűtéssel, gyönyörűen díszített termekkel. Itt is szép számban találhatók tavernek, konyhák olajpréssel, kemencével és minden olyan akkori eszközzel, ami a mai embert is kiszolgálja modern változatában. A közművesítés néhány eleme is figyelemre méltó, az utcák, a lefolyók, a csatornák, a vécék – minden volt, ami kiszolgál egy jól működő

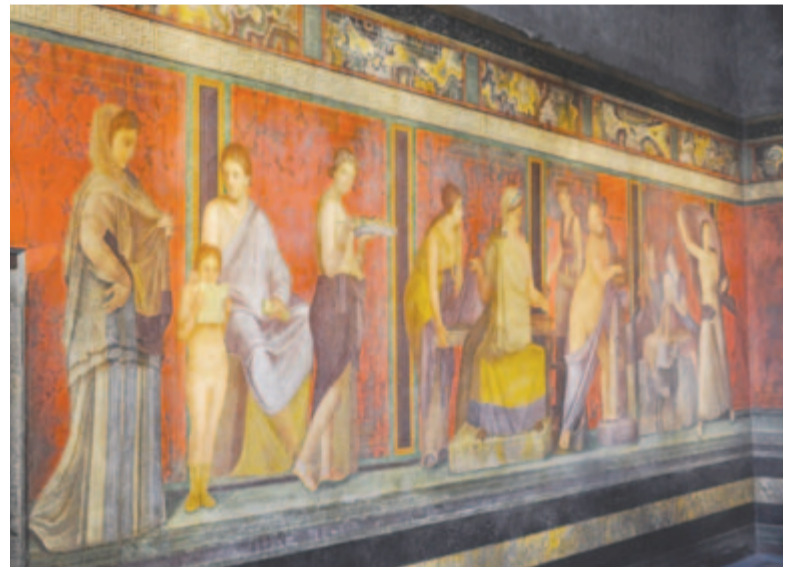

A Fórum, háttérben a Vezúv

Fotók: Vajda György

várost. Mi több, ma is a legnagyobb érdeklődés az egykori Lupanaria iránt van (egyedül itt kellett sorba állni, hogy az épületet megtekintessük belülről is). Ez volt a bordélyház, ahol kis fülkékben még mindig láthatók a kőágyak (valószínűleg ezeken egykor ágynemű is volt), a falakon pedig explicit jelenetek a szolgáltatásokról. S ilyen házból több is volt, hiszen találkoztunk férfi nemi szerv domborművel jelzett épülettel is.

Aki meglátogatja Pompejít, ne hagyja ki a nápolyi régészeti múzeumot, ahol több teremben láthatók a Pompejiből és Herculaneumból származó szobrok, használati tárgyak, a nemrég talált, 20 elemből álló ezüst étkészlet és az a mozaik, amely Nagy Sándor híres csatajelenetét ábrázolja, Dareios királlyal. (Sajnos ottjártunkkor restaurálták az alkotást. Többek között azt is érdekes volt látni, hogy az egyik, Pompejiben talált padlómozaik át-

Freskó a Titkok villájában

Pompejiben ma is folytatódnak az ásatások. A feltárások fölé tetőt húztak, az alatt pedig fémpallókat képeztek ki, így a turisták is megtekinthetik a régészeti munkát és a gyönyörű villákat, amelyeket napvilágra hoztak. Ezen a helyen azonban szigorúan tilos a fotózás... érthető okokból. Egy kisebb múzeumhelyiség is meglátogatható, ahol használati eszközöket, freskókat, mozaikokat, szobrokat láthatnak a turisták, és természetesen emléktárgyak is vásárolhatók. Van egy modern étkező is, ahol elfogadható áron lehet gyorsételt, italokat, kávét fogyasztani.

Pompeji ékes példája az ókori Róma örökségének, hiszen nemcsak a római jog maradt ránk, hanem fejlett városrendezési elveik, a művészetek (a freskók díszítőelemeit Nápoly egyik parkja filagóriájának vas tartóoszlopaiba is beépítették a múlt század elején) és sok más.

gondolt imitációja a New York-i Dakota-ház előtt, John Lennon meggyilkolásának helyszínén Imagine felirattal ellátott mozaik. Továbbá az egykori Farnese-gyűjteményből világhírű márványszobor-kollekció is van itt. Három szinten 105 terem van, ezenkívül az alagsorban kőtárat állítottak ki (faliratok), olyan egyedi, kiemelkedő ókori alkotások láthatók, amelyeket sehol a világon nem lehet megtalálni, ezenkívül császárok, államférfiak, filozófusok, írók mellszobrai. Itt van az a szenzációs számító lelet is, amelyet 1930-ban Pompejiben a Casa del Menandroban találtak: 115 díszes tálból, vázából, pohárból álló étkészlet, továbbá a Casa del Argenterianak elnevezett épületből származó ezüstkészlet is. És van egy különleges sarok, ahol a két ókori városból előkerült erotikus falfestményeket és tárgyakat állították ki.

A természet kalendáriuma (DCXXXVII.)

Kiss Székely Zoltán

*A szél befújta egy árva levelet
az ablakon. Tán tudta, hogy a tél
kopogtat. Jaj, hová repülsz te majd,
ha jó a tél s az Úr nem lesz veled.*

Komjáthy Aladár *Miniatűrök versciklusának* – dedikációja: *Illyés Gyulának, szeretettel* – egyik októberi négyesorosával kanyarodom az októberi erdők színpompája irányába. De lám, a kertek is behullanak Komjáthy melankóliájába:

*A méla hold az őszi kertre néz,
ezüst könnyét hullatja; este van (...)*

*Hónapunk neve a latin october (nyolcadik) hónapnévből ered. (...) a régi római naptárban (...) ez volt az év nyolcadik hónapja. Egyedül Domitianus császár tett kísérletet a név megváltoztatására... Rossz császár volt, a „domicianus” hónapnév nem kellett senkinek – oktat Jankovics Marcell a *Jelkép-kalendáriumában*.*

*Olyan most a mező reggelenként, mintha gyémántos fátolrongyokkal volna behullatva. A kis mezei pók hálói azok. A kis mezei pók is érzik már a kegyetlen hónapok közeledését: nincs kályha, nincs kályha, nincs éléstár! – írja Gárdonyi Géza *Október* című elbeszélésében. – A természetnek nyomorult kis mostohagyermekai érzik a közelgő telet: föl-másznak a legmagasabb fűszálak hegyére, föl a napba néző fű kék virágaira, a bogács borzas fejére, a telegráf-oszlopok hideg porcelángombjaira, és ott dermednek, töprenkednek, hogyan lehetne menekülni?*

Október – elmúltak idézésének hónapja. **Nem siratlak** – **Szergej Jeszenyin** verse ezt a borongós hangulatot próbálja szavakba önteni (**Rab Zsuzsa** szép fordításában):

*Nem siratlak, nem idézlek, múltam,
szirmok füstjét ontó alma-ág.
Hervadás aranykódéba fűltan
tünezik már az ifjúság.*

*Lassúbb lett szívemnek lódulása,
csípi dér, belémar a hideg.
Mezítlábas nagy csatangolásra
nem hívnak már nyírfaligetek.*

*Kóbor lelke! Lángod már csak félve
olvastgatja szóra ajkamat.
Hová lettél, kedvem frissessége,
szemem fénye, érzés-áradat?*

*Vágyaimat fukarabul mérem;
álmodtalak volna, életem?
Mintha lovon szálltam volna fényben,
piros lovon tavasz-reggelen.*

*Csupa árnyak vagyunk a világon,
hull a juhar réz-szín levele.
Mégis mindörökre áldva áldom,
hogy virultunk s meghalunk bele.*

Emlékezzünk meg **Haynald Lajos** érsek botanikus születéséről: 1816-ban, október 3-án született. 36 évesen már Erdély püspöke volt. A kiváló tanár és szervező a természettudományoknak is nagyvonalú támogatója volt. Erdélyi püspöksége alatt létesítette a csíksomlyói székely gimnáziumot és a tanítóképzőt, a gyulafehérvári nőnevelő

Ligeti Miklós margitszigeti Rákász fiú szobrának talapzatán tocsog egy vadliba, indulni készül

intézetet és kórházat, s támogatott számos botanikai kutatást. A **Nemzeti Múzeum** növénytarára hagyta herbáriumát és növénytani szakkönyvtárát – Európa harmadik legnagyobb botanikai könyvtárát hozva így tető alá. Ő maga is szenvedélyes botanikus volt. Még élete során közel félszáz növényt neveztek el róla. Az ő nevéhez fűződik a kalocsai obszervatórium megalapítása is. Heves polémiát folytatott **Herman Ottó**val a darwinizmusról, melyet megalapozatlan, múltó feltételezésnek minősített. Herbáriumi lapjaiból jutott a kolozsvári tudományegyetemre is. Valószínűleg innen származik az a pár lap, amit az Orvosi és Gyógyszerészeti Intézet Vásárhelyre átköltöztetett **Rác Gábor** hozott magával. (További sorsukat még homály fedi.)

Az október 4-10. közötti időszak **a világűr hete**. Az űrkutatók két mérföldköve: 1957. október 4. – az első Szeptember; 1967. október 10. – hatályba lépett az űrutasítás békés felhasználásáról kötött megállapodás. (Vajh ki tartja be ma ezt?)

Október 4. „**Isten szegénykéje**”-nek, **Assisi Szent Ferenc**-nek a névünnepe is. Csuhája derékre csomózott kötélén a három bog a szegénység, szüzesség és engedelmség hármását jelképezi. Az állatok védőszentjének napja egyben **az állatok világnapja**, 1991 óta.

*Hold fényinél, felhők tövében
sikoltva szállnak a libák.
Lábukra-szótt lila kötélén
libeg utánuk a világ.*

*Úgy vonulnak csillag-ösvényen,
mint egy csapat bátor diák,
amint mi egykor, régesrégén,
ispilángos réteken át.*

*Kéklő, tömör sötétbe vésik
megvillanó, nagy ékület;
búcsúszavuk szívpedésig
érinti, aki nem süket.*

*Hová mennek? Míg tart az éjjel,
húznak az alvó föld felett;
vezérlő őket égi fény-jel
s őskori vadlúd-szellemek.*

*Messzire mennek: nagy tavakban
vár reájuk a sűrű nád;
szállnak s kiáltnak szakadatlan,
mint egy csapat hangos diák,*

*s hogy hallja meg a szundikáló,
holdfényben hintázó világ:
csapnak a felhők közt ziháló,
sikongó égi galibát.*

Jékely Zoltán a **Vadlibák**at 1936 őszén írta. 1992 óta szervezik Európában a **nemzetközi madármegfigyelő napokat** az őszi madárvonulás időszakának közepén, október első hétvégéjén.

210 éve, 1814. október 5-én született Nagyszébenben **Fuss Mihály** flórakutató, lelkész. Haynald Lajos még erdélyi püspök korában bizta meg Erdély flórájának megírásával. A Nagyszébenben 1866-ban megjelent **Flora Transsylvaniae excursoria** tette ismertté nevét. Egyik alapító tagja volt a nagyszébeni **Erdélyi Természettudományi Egyesületnek (Sibebürger Verein für Naturwissenschaften)** is.

199 évvel ezelőtt, október 5-én született (id.) **Xántus János** is. A budapesti állatkert megalapítóját, néprajz- és földrajztudóst tulajdonképpen a kényszer vitte a tudományos pályára. Nemzetőrként vett részt az 1848/49-es szabadságharcban; annak bukása után Könygratz várában raboskodott. 1850-ben emigrált. Aztán 1862-ben megtartotta székfoglalóját a **Magyar Tudományos Akadémián**, 1866-ban megnyitotta a pesti Állatkertet, annak első igazgatójaként, 1870-ben Európában egyedülálló ázsiai gyűjteményével megvetette a Nemzeti Múzeum néprajzi osztályának, a későbbi **Néprajzi Múzeumnak** az alapjait, 1873-tól a **Nemzeti Múzeum** igazgatója, 1872-ben a **Magyar Földrajzi Társaság** egyik alapítója, melynek 1892-től elnöke volt.

*Szép farkaskutyá, Tinti, örülj! Leakasztom a szegről
csörgő láncodat. Ujjongón, az ölembe ficáncolsz,
hátsó lábodon ülve, nyifogva könyörgöd az örvet,
nagybundájú nyakadba. A szájkosarat szagolod víg
lelkedességgel, erős fogaid közt tartod az ostort,
mindez a séta előjele, izgalom és gyönyörűség.
Nos, mehetünk... Rövid úton elérjük a városi aszfalt
végét, messze maradnak a házak, a kertek, az autók,
megszabadítlak a szíj s lánc terheitől, körülöttem
tág a világ, szabadon szökkensz fel-alá a mezőkön:
gerjed a föld, bujasága, tenyészete sarjad a hévben,
erjed a rög dús élete, terjed az illat, előtör;
emberi, állati nyomnak, ezer haragos-levű gyomnak
jószaga incselkedve csapong remegő szimatodhoz.*

Halálának évében, 1938-ban jelent meg **Dsida Jenő *Angyalok citeráján*** című kötete. Benne az öt fejezetből álló lírai riportja, a **Kóborló délután kedves kutyámmal**. Dicshimnusz ez kutyájáról, a kutyáról. Első éneke, az **Utak eredünk és szeretjük egymást** így folytatódik:

Egy pók gyémántos őszi fátolrongya

*Én magam is szabadon nyújtózom a tárt levegőben,
jó a szívem s tele van derűvel, ropogó kacagással.
Szépszemű, drága kutyám, hegyesen meredő fülű pajtás,
hűszívű társ, aki pajkos, fürge, acélos inakkal
kísérsz engem, amerre dobál a szeszély: kusza ösvény
zegzugain, hegyeken, pipacsos, zizegő búzaföldön,
könyelmű, fiatal csacsi életem édeni útján,
jaj, be nagyon kedvellek, jaj, be vidulva szeretlek!*

„Egy nemzet nagysága és erkölcsi fejlettsége híven tükröződik abban, ahogyan az állatokkal bánik” – mondta **Mahatma Gandhi**. Október első vasárnapján, a születésnapját – október 2. – követő első vasárnap az ő emléket eképpen őrzi a **háztáji állatok világnapja**:

*Ej, mi a kő! tyúkanyó, kend
A szobában lakik itt bent?
Lám, csak jó az isten, jót ad,
Hogy fölvitte a kend dolgát!*

*Itt szaladgál föl és alá,
Még a ládára is fölszáll,
Eszébe jut, kotkodácsol,
S nem verik ki a szobából.*

*Dehogyan verik, dehogyan verik!
Mint a galambot etetik,
Válogat a kendermagban,
A kiskirály sem él jobban.*

*Ezért aztán, tyúkanyó, hát
Jól megbecsülje kend magát,
Iparkodjék, ne legyen ám
Tojás szűkében az anyám. –*

Petőfi Sándornak a forradalom évében, Vácott 1848 februárjában írt verse, az **Anyám tyúkja** is a magyar ember mély-séges állatszeretetének hű lenyomata.

*Morzsa kutyánk, hegyezd füled,
Hadd beszéljek mostan veled,
Régi cseléd vagy a háznál,
Mindig emberül szolgáltál,*

*Ezután is jó légy, Morzsa,
Kedvet ne kapj a tyúkhúsrá,
Élj a tyúkkal barátságba’...
Anyám egyetlen jószága.*

Október 6-án, az **aradi vértanúk emléknapján** rendezik az idén Szilvásváradon a **17. Nemzeti Vágta** záróversenyeit. Lovas hagyományaink felelevenítésére életre hívott egyedülálló lovas ünnepünkét májustól augusztusig 16 vidéki és határon túli elővágtá előzte meg. Idén Csehország, Lengyelország, Németország, Olaszország, Románia, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Törökország és Magyarország lovas díszegységeinek és készenléti rendőrségeinek csapatai is nyeregbe szállnak. Békésen versenyeznek egymással.

A világban uralkodó... békétlenségnek ad ellenpéldát a magyarok állatszeretete (is).

Maradok kiváló tisztelettel.

Kelt 2024-ben, 57 évvel azután, hogy az ember megkezdte a világűr „meghódítását”.

Örökségünk nyomában

A létünket megerősítő hála

Csak az tud hálát adni, aki él – tartja a népi bölcsélet. Az életünk nem mindig kínál magától értetődő alkalmakat ennek az érzésnek a megtapasztalására. A hála nemcsak érzés, hanem emberi létünkhöz való kapcsolódásunk alapállása, személyiségünk meghatározó jegye. Az unitáriusok számára szeptember utolsó vasárnapja az őszi hálaadás ünnepe, amikor úrvacsorát osztanak. Az ünnep után a hálaadó lelkületről kérdezzük dr. Sándor Szilárd pasztorálpszichológust, székykálai unitárius lelkészt, aki a Vis Vitalis Egyesület alapítója és önkéntes lelkigondozója is egyben.

Nagy-Bodó Tibor

– Tiszteletes úr, megkérjük, hogy mindezekelőtt ossza meg gondolatait a hálaadásról!

– Köszönöm a bizalmat, hogy e mindennapi életünkhöz kapcsolódó témával megkerestek. A hálaadás fogalmára, értelmezési lehetőségeire, módzataira, jelenségeire, talán megjelenési formájára is, vagy éppen az erre való képességre, alkalmasságra gondolok most. Ugyanakkor jó, ha szem előtt tartjuk a hálaadásnak a sokirányú „másságát” is, amit nehezen vagy egyáltalán nem is lehet és talán nem is szükséges megfogalmazni. A hála egy életérzés, és mint ilyen, érzelmekhez kapcsolódik. Ha a Paul Ekman pszichológus által felsorolt hat alapérzésből (mint: öröm, szomorúság, harag, félelem, meglepődés, undor) indulunk ki, akkor a hálaadás, amire most én gondolok, az öröm alapérzésének egyik megnyilvánulási formája.

A hálaadás ugyanakkor lehet még valami „más” is, groteszk, ember- és életidegen megnyilvánulási formáival. A szomorúság alapérzéséhez „tapadó” hála a büntudat beteges önigazolási formája. A harag alapérzéséhez tapadó hálaadás lehet a beteljesedés elégtétele is a bosszú átélésekor. Talán a félelemhez és undorhoz nem társul hálaérzés, de ezek megszűnté után megjelenhet ez is, mindenképpen hatással van a hála érzése ránk, emberekre.

Az ambivalens élethelyzetekben a hálaadással ellentétes életérzés társul, ami akár a dekadenciához is kapcsolódhat. A hála ellentéte tehát nem a hálátlanság, hanem az életidegenség vagy akár életellenesség. Ahol és akkor hiányzik az öröm életérzéséhez kapcsolódó, létünkben megerősítő hála, ott és akkor nincs önbecsülés, de nincs embertársaink, életterünk, környezetünk megbecsülése sem. Az érzelmi intelligencia és hála kapcsolatát kutatva pedig egy olyan tanulási folyamat részeseivé válunk, ami létünkben erősít meg. Erre nagyon egyszerűen és közérthetően Jézus így biztatja a ma emberét is: szeresd az Istent, szeresd az embert!

– A hálaadás „másságára” utalva, gondol még valami másra is?

– A hálaadás „mássága” szerteágazó. Amint a korábbiakban kifejtettem: a hálaadás több mint érzés. A hálaérzésnek levegője, táptalaja, gyökere, törzse, gyümölcse vagy éppen önpusztító vihara is van. A hálaadás része emberi életünknek. Erről vagy nem veszünk tudomást, vagy vágyódunk ennek átélésére.

Esetleg megtapasztaljuk, cselekvőn kifejezzük, vagy rossz esetben belesüppedünk ennek önáltató, önsanyargató vagy másokat fenyegető, másoknak kárt okozó vagy őket megsemmisíteni akaró iszapjába. Az öröm pozitív alapérzésének is lehetnek negatív megnyilvánulási formái, amelyek nem létünkben erősítenek meg, hanem rombolnak. A rombolásnak is van öröme, a bosszúállásnak és sok más pusztító emberi megnyilvánulásainknak is. A hálaadásnak is vannak megbetegítő sötét árnyai, ha úgy tetszik veszélyei is. Gondolhatunk a hálaadás érzésének hiánya miatti belső feszültségre is, amikor a hála elvárásaként érezzük valakik részéről az irányunkba, aminek nem tudunk megfelelni, vagy az előbb említett másoknak való ártás utáni úgynevezett „átközödő” hálaadás.

– Ezek mind-mind meredek kijelentések! Az elmondottakat milyen bibliai példákkal tudná alátámasztani?

– Számos utalás van ezekre a Szentírásban. Hadd hozzam fel a többé-kevésbé ismerős farizeus és a vámszedő imája jézusi példázatát.

A templom első padjából ülő ember ajkáról ilyen „hálaadó imát” hallhatunk: „Isten, hálát adok neked, hogy nem vagyok olyan, mint a többi ember, rabló, igazságtalan, házasságtörő, mint ez a vámos is...” (lásd Lk 18,9-14 példázatát). Innen elindulva elérkezhetünk az előzőekben felsorolt éleesebb, meredekebb megállapításokhoz is.

– Ez a „csúf” hálaadás. Milyen példát hozna a „szép” hálaadásra, maradvá továbbra is a Szentírásnál?

– A létünkben megerősítő hálaadás valóban szép! Ezt a szeretet öröme teszi széppé. Hadd utaljak a számos példa mellett most 1Tim 4,4. versre: „Mert Istennek minden teremtménye jó, és semmi sem elvetendő, ha hálaadással élnek azzal”.

A közérthetőség érdekében először a Magyar Bibliatársulat új, 1990-es fordítását hoztam ide. Számomra kedvesebb a Károli Gáspár fordításában megszólító üzenet ugyanezen a helyen, mi ekképpen olvasható: „Istennek minden teremtett állata jó, és semmi sem megvetendő, ha hálaadással élnek azzal”.

– Mit mondhat el a hála lelkületéről, pasztorálpszichológiai vonatkozásairól?

– A felvetett kérdés pasztorálpszichológiai vonatkozásaira gondolva – kinyitva a Szent-

írást – a hálaadás lelkületének e kérdéséhez számos üzenetet találunk. Hadd utaljak most a jézusi magvető példázatában leírtakra (Mt, Mk, Lk evangéliumokban olvasható, a 13, 4–8. fejezetekben).

Feltehető a kérdés: miért, kinek, hogyan, mikor, meddig adhat hálát a magvető, az útfélre, kavicsos helyre vagy a tövisek közé esett elvetett magok esetében? Számos más hasonló példát találunk még a Szentírásban, akár az előbb említett Máté evangéliumában a búza és konkoly példázatában leírtak is.

– Megkérjük, fejtse ki bővebben azt, hogy pontosan mire is gondol.

– A bizalomra. A bizalom mint a hála lelkülete is széles skálán mozog. A hálának viszont, éppen, mint a létbiztonságba gyökerező bizalomnak, nincsenek pozitív vagy negatív előjelei. Az érzéseket nem lehet semmiféle erkölcsi normákkal előírni.

Bibliai hasonlattal élve: a kavicsos, a tövises föld soha nem terem annyit, mint a jó föld. Az érzéseknek létjogosultságuk van. Számomra kézenfekvőbb, ha az érzésekhez a relacionális etika szempontjai szerint közelítünk. Jó, ha szem előtt tartjuk a bizalomnak – de a hálaadásnak is – számtalan kapcsolódását a hűséggel, pontosabban a lojalitással.

Mindezeket a Böszörményi-Nagy Iván nevével fémjelzett, bizalomalapú kontextuális terápia szemléletét hasznosító pasztorálpszichológiai szemléletre alapozva állítom. A pasztorálpszichológiai vonatkozások kérdésfelvetésére válaszolva tehát, ez irányzat által ismert kapcsolati valóságra és ennek többdimenziós szemléletére alapozom mondanivalómat.

– És most: a bizalom és hálaadás a pasztorálpszichológiai szolgálatnak feltételei...

– Ezek nélkül nem indulhat el semmi, senki. A hálaadás levegője a bizalom. A bizalom magjából csírázik ki a hála. Amiképpen a mag belseje üres, amit kitölt a levegő. Ez ad teret és élteti a csírákat, amit életre kelt a meleg és a víz, mi majd a sötétségből a fény fele hajít, ha nem léha a mag, és ha tápláló talajba kerül a mag. A pasztorálpszichológiai segítő szolgálatot valóban nem lehetséges végezni a hála és bizalom lelkülete nélkül.

– Milyen a hálaadó lelkület?

– Amint már utaltam erre: nem mindegy, hogy milyen is ez a „lelkület”. Mire irányul, honnan ered? A hálaadás füstje az oltárról felszáll-e vagy sem? Mint az első testvéreké, a Káin és Ábelé, ahol egyikük éppen hálaadás után tört testvére életére. Vagy gondoljunk Noé özönvíz utáni áldozati oltáráról elszálló füstjére, vagy Ábrahámnak, az Izsák atyjának oltáráról felszállóra a Gondviselés hegyén. Olyan oltárról felszálló füstre is gondolhatunk, amivel megtelik az egész templom. A példákat pedig sorolhatnánk tovább. Mindezeket nemcsak mint a pasztorálpszichológusi vagy más segítő szolgálat feltételeként említem.

A hálaadó lelkület nem csak a pasztorálpszichológusi vagy más szolgálatoknak, szakmáknak a velejárója vagy feltétele. A hálaadó lelkület egy olyan magatartásforma, életvitel, aminek számos más vonatkozása van életünkben, anélkül, hogy ez valaminek a feltétele lenne vagy sem.

– A hálaadó lelkület lehet feltétel, de mi a feltétele a hálaadó lelkületnek?

– Valóban meghatározó, hogy miként közelítünk, vagy mit jelent számunkra a hálaadás lelkülete. Ennek van egy földi és van egy spirituális vetülete is.

A földi vonatkozásaihoz hozzátartozik, éppen a bizalom eseté-

ben, hogy mindezek saját létünkben erősítenek meg vagy gyengítenek. Megerősítést kapunk abból az elismerésből – tehát nem dicséretből vagy hízelgésből –, amit azoktól kapunk, akiket senki más nem helyettesíthet ennek kimondásától.

A gyermek számára a szülőktől kapott elismerés fakasztja fel annak a bizalomnak, majd hálának az érzését, amit senki más nem adhat meg számára. Tehát a hálaadó lelkület „termőföldje”, esetleg „kavicsos, tüskés vagy útszéli földje” a család.

A hálaadó lelkület feltétele a munka, ami után hálát érezhetünk. A hála egyik feltétele tehát a munka.

Más példa: csakis a vétkesek tehetik jóvá az áldozatot számára az adósságot, bűnt. Erre csakis a találkozás és párbeszéd során kerülhet sor. Ehhez feltétel az, hogy az áldozatok és a vétkesek is éljenek. Aki él, azok számára látszólag adott a találkozás és párbeszéd lehetősége. Az élet teret ad a hálaadás azon lelkületének, ahol az emberi kapcsolatok az emberségesség irányába felé mozdulnak el.

A hálaadó lelkületnek a földi vonatkozású feltétele tehát az, hogy a vétkesek ismerjék el önmaguk előtt tévedéseiket, bánják meg őszinte lélekkel, és akarják jóvá tenni ezeket, az áldozatok pedig fogadják el a jóvátételeket, adjanak erre lehetőséget.

– Zárszóként, kérem, beszéljen a hálaadó lelkület spirituális vetületéről is.

– Ez egy gyönyörű kérdés. Csakhogy elég eltérőek a vélemények arról, hogy mit is értünk spiritualitásról. Unitárius lelkészként, a hálaadó lelkület vallásos spiritualitásával kapcsolatosan beszélhetek az unitáriusok számára egyedülálló őszi hálaadás ünnepéről. E kérdésnél ugyanakkor megemlítem a reformátusok és evangélikusok ünnepeit, az új kenyér és az aratás ünnepét.

A neoproteštáns vallásgyakorlatában is fontos szerepe van a hálaadásnak. A katolikusok számára az eucharisztia a hálaadás, oltárszentséget és a szentmisét jelenti. A görögkeletiek számára eucharisztia a „szentségek szentsége”, azaz a hálaadás. A zsidó vallásgyakorlatban is jelen van a hálaadás. A buddhisták a hála és változás elfogadására tanítanak. A hálaadás meglátásom szerint nemcsak a bizalomhoz, de a türelemhez is kapcsolódik. A türelemnek egyik éltető ereje, ennek egyik lelki vetülete az a hála, amit akkor érzünk, miután kiálltunk a türelemnek azt a próbáját, ahol és amikor megerősödünk létünkben.

– Tiszteletes úr, köszönjük a beszélgetést...

– Köszönöm én is beszélgetést. Egyben kívánom minden kedves Olvasónak, hogy egész létüket hassa át az a hála, amelynek életérzéséből megtartó reménység és szeretet és hit fakad fel. Olyan szeretet, amelyből az Isten, önmagunk és embertársaink felé a szabadság békéje árad szét, és olyan hit, mellyel az örök üdvösségre szenderült lelkek emlékeit is magunkkal hordozva földi életünk végessége is létünket megerősítő hálával tölt el.

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Kiss Éva 1122.

Schillertől idézünk a rejtvény főSORAIBAN.

	ÉNEKEL	MONGOL URALKODÓ	AZONBAN IGEKÉPZŐ	ÚJ-ZÉLANDI ÓSLAKÓ	ÁDÁM ÉS ÉVA FIA
1					E
	JÓ A SZEME PÁROLGÓ		LEVEGŐ (GÖRÖG) MAGAS NÖVÉNY		
2	E	TÖLTÖTT ATOM BENT LEADI	RUHALYUK-FEDŐ LATIN ANYA		
KEBEL			HARAP KÉZZEL FOCIZÓ		EGYEN! MAGUNK
AZ EGYIK OLDAL A HÁZBA		KICSINYÍTÓ KÉPZŐ ÁLLÓVÍZ		LÁM AZ ARGON VEGYJELE	
	BECÉZETT NAGYAPA EHEŐ A GYÜMÖLCS			LÁM SIC ITUR AD ... (LATIN SZÓLÁS)	
FRANCIA SZIGET		ZENÉS DRÁMA MAGASAN TARTOTT			FÉLSZI TÖRLŐGUMI
HÁROM (OLASZ)		PARANCSOLO TOVA		PÁROS CSÖRTE! SZINTÉN NE	
NOBILIS			BRAN TÁRSA LYUKASZTÓ		
TÖRTÉNELMI KÖZNEV			OPERA-SZERZŐ ...ÁRU (TÓZSDEI)		
NÉMÁN METÉLI TÉLI SPORT		SKÁLA-HANG KÉNYSZER-MUNKA		PÁRATLAN ANION! FELÉPÍTÉS	
	ILION NÖVÉNY RÉSZÉ			ERREFELE! ILYEN ÍRÁS AZ OGAM	
KÉTES!		HIBÁZTATÓ VAN NEKI (ROMÁN)			RÓMAI EZER PÁRATLAN TERMÉSZET!
RUHA-KÉSZÍTŐ IPAROS			A SZABAD-BAN MAGAD		
CSUKÓ		ÉSZT VÁROS MAGYAR AUTÓJEL			
L. N. J.	E			HATÁR-TALAN ERDŐ!	

A NÉMET OPERASZERZŐ (1.)

című pályázat nyertesei:

Sándor Rozália,
Marosvásárhely, Nárcisz u.
Tóth Tünde,
Marosvásárhely, Armoniei u.

A pályázati rejtvény megfejtése:

COSI FAN TUTTE; MOZART; FIGARO HÁZASSÁGA;
DON JUAN; DA PONTE

Kérjük a nyerteseket, jelentkezzenek a 0265/268-854-es telefonszámon.

Megfejtések a szeptember 27-i számból:

Minirejtvények:

- Niccolini
- Campanella

Skandi:

Ahol a jólét megtelepszik, onnan nehezen áll tovább.

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

ÉVFORDULÓK (10/1)

	1	2	3	4	E	5	6	7	8	E
9						10				
11	A	12	13	14	15		16		17	
19						20				21
22					23		24			25
26			27	28		29		30	31	
32		33		34		35		36		37
Á		38	39		40		41	42		43
44	45			46		47				48
49					50				51	
52	D				R		53		I	
										Y

VÍZSZINTES: 1. Báró, politikus, vértanú, 175 éve halt meg (János). 8. Statisztikus, MTA-tag, 175 éve született (József). 9. Tarpai kuruc brigádéros (Tamás). 10. Európai magashegység. 11. Hadügyminiszter, aradi vértanú, 175 éve halt meg (Lajos). 16. Várpalota része. 18. Szintén ne. 19. Román táplálék. 20. Clunyi apát (szent). 21. A -ból párja. 22. Tagol, darabol. 23. Eblak. 24. Morzejel. 25. Maga (angol). 26. A ruténium vegyjele. 27. Idea. 30. Nyelvbtlás. 32. Néma vésés! 34. Északolasz folyó. 36. Textilát rász. 38. Ludolf száma. 40. Oda-vissza női név. 41. Arányszám. 43. A falu vége! 44. TNT. 47. Ítéletet mondó személy. 48. ... Vegas (USA-beli város). 49. Düh, indulat. 50. Jégkorong. 51. Madárkergető szó. 52. Osztrák zeneszerző, 225 éve hunyt el (Carl ... von Dittersdorf). 53. Honvédezerdes, 175 éve kivégezték (Lajos).

FÜGGŐLEGES: 1. Japán, spanyol és magyar autójel. 2. Estefelet! 3. Dorgál. 4. Csillagászati tetőpont. 5. Katonai tömb. 6. Középen talál! 7. Kézpénz (röv.). 8. Jövendőmondó teszi. 12. Medve (latin). 13. Éktelen láz! 14. Kézzel jelző. 15. A kalcium vegyjele. 17. Görbe végtag. 19. Jezsuita szerzetes, tanár, 225 éve hunyt el (Ker. János). 20. Olajsav. 21. Noteszbe jegyez. 23. Laterális rész. 25. Szoknyás és dudás nép. 28. A tantál vegyjele. 29. Tangens (röv.). 31. Nagyon kicsi. 33. Rendszeres testedzés. 35. Erkölcstan. 37. Dél-európai nép. 39. Víz ad. 42. Vigyáz valamire. 45. A rádium és a jód vegyjele. 46. A cselekvés szófaja. 47. Udvarias, dicső beszéd. 48. Befejzetlen lecke! 50. Néma hős! 51. A hidrogén és a nitrogén vegyjele.

L. N. J.

A pályázati rejtvényben szereplő helyes megfejtéseket 2024. október 17-ig a Népújság címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők közül két személy egy-egy könyvet nyer. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani.

Olasz szerzők

1	2	V	3	4	5	A
6			7			
8		9		10		
11			12			I
		13			14	
15	16				17	18
19			20			

VÍZSZINTES:

1. Olasz költő (Guido). 6. Igevégződés lehet. 7. Messze (francia). 8. Fogoly. 10. A -get párja. 11. Görög sziget. 13. Tejtermék. 15. ... király (Shakespeare-hős). 17. Elek! 19. Kis pajta. 20. Palindrom férfinév.

FÜGGŐLEGES:

1. Hajóféle. 2. Szándékozik. 3. Az alumínium vegyjele. 4. Számolólécc (volt). 5. USA-beli ügynökség. 9. A görög ábécé egyik betűje. 12. Tejtermék. 14. Fogaras folyója. 16. Tova. 18. Paripa.

1	2	3	4	B	5	R
6					7	
		8		9		
10	11			12		
13			14			15
16			17		18	
19					20	

VÍZSZINTES:

1. Olasz író (Federico). 6. Benedek ... (mesés). 7. Lent a széleken! 8. Tok. 10. Férfinév (okt. 16.). 12. Latin kettős betű. 13. Bora híres. 16. Errefele! 17. Bútor lehet ilyen. 19. Orosz repülőgép volt. 20. Tüzel.

FÜGGŐLEGES:

1. Férfinév (okt. 26.). 2. Tova. 3. Kerti zöldség. 4. A Volga mellékveze. 5. Budapesti egyetem. 9. Start. 11. Női név (febr. 6.). 14. USA-szabvány. 15. Eleven, létező. 18. Olasz névelő.

L. N. J.

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely,
Győzelem tér
18. szám,
www.bookyard.ro

Amerika és szabadsága

November 5-én a 60. elnökválasztásra kerül sor az Egyesült Államokban. A világ szeme a megszokottnál nagyobb mértékben figyel az Újvilágra, ezért a Népszás hasábjain egy hatrészes sorozatban ismereteket közvetítünk az országról, néhány főbb városáról és helyszínéről, az amerikai polgárok életéről. A sorozat kölcsönös kiegészítője lehet a világot látogató gyógszerész, Veress Zsombor idei amerikai úti beszámolójának.

Dr. Ábrám Zoltán

Mint egy kutatás romániai koodonátora, több alkalommal részt vehettem az amerikai dohányzás-kutatási társaság nemzetközi konferenciáján az Egyesült Államokban. Szakmai látogatásaimat igyekeztem úgy megszervezni, hogy a célállomásokon kívül környékbeli nagyvárosokat és látnivalókat is megismerhessek a keleti és a nyugati partvidéken és másutt. Sőt, utolsó amerikai tartózkodásom során három egymást követő vasárnap három nagyváros református gyülekezetében tartottam előadást az erdélyi református életről. Amerikai élményeim, rálátásaim, tapasztalataim osztom meg, a teljesség igénye nélkül, abban a reményben, hogy mások számára is hasznossá tehetem azt a sors adta lehetőséget, hogy valamelyest közelebből megismerhettem Észak-Amerikát. Úgy érzem, Amerikában indián lennék. Sorsukban osztozva többszörös kisebbségi vagyok: Amerikában európai, Európában kelet-európai, Romániában erdélyi magyar.

Az Amerikai Egyesült Államok ötven önállósággal rendelkező tagállam szövetsége. A kontinensnyi ország nemzeti zászlója, a „csillagos-sávós lobogó” bal felső sarkában egy nagy kék négyszögben ötven ötágú csillag számolható meg, öt sorban hat-hat csillag és négy sorban öt-öt csillag. Az ötvenedik csillag 1960-ban került fel a történelem során a tagállamok be- és kilépése miatt folyamatosan változó zászlóra. Eközben az összesen 13 piros és fehér vízszintes vonal nem változott, hiszen a sávok az államszövetséget létrehozó eredeti tizenhárom gyarmatot jelképezik. A legelső zászló, a tizenhárom sávós és csillagos, a függetlenségi háborúban jelent meg először.

A szövetségi állam akkor jött létre, amikor a teljes önállóságnak örvendő tagállamok a szuverenitásuk egy részét egy központi kormányra ruházták át. Az együttesen létező szövetségi és tagállami kormányzás rendkívül összetett, párhuzamos szuverenitás létezik az Egyesült Államok és az azt alkotó államok között. A legfelsőbb törvényhozó testület a Kongresszus, amely képviselőházból és szenátusból áll. A kongresszus mindkét kamarája a washingtoni Capitoliumban ülésezik. Elmondható tehát, hogy a Capitolium-domb az Álla-

mok, egyúttal a világ demokráciájának a fellegvára.

Igen, az Amerikai Egyesült Államokat a szabadság mintaországaként szokás emlegetni. Az emberi jogok érvényesülése terén valóban így van, az amerikai alkotmány két évszázada folyamatosan a világ példaértékű demokratikus alapdokumentuma. Az állam törvényeinek az alkalmazását felügyelő hatóság egyszerre adja meg a szabadság lehetőségét minden állampolgára számára, másrészt erőteljesen fellép az egyenlőség ellen akkor, ha a szabadság és egyenlőség lehetőségével felvértezett állampolgár érdemtelenül visszaél ezzel a lehetőséggel.

Amúgy érdemes elgondolkozni azon, hogy amíg Romániában és Magyarországon, szerte Európában számos párt közül lehet választani, az Egyesült Államokban egyfolytá-

innovációt. Sok pénz kell a piacgazdaság működtetéséhez, a fogyasztói társadalom fenntartásához. Amerika olcsó munkaerőt vett elsősorban Ázsiából, munkarobotokat. Aztán jó pénzért eladta a technológiát, miközben idejöttek szakosodni az ázsiaiak, majd hazavitték a tudást, és most már köszönik szépen. Ezért, több évtizednyi masszív kiárusítás után, úgy tűnik, hogy komolyan meg kell küzdenie a pozíciói fenntartásáért.

Nem csoda, hogy európai embernek igencsak fárasztó az amerikai világ. Nemcsak zsúfolt, hanem oly módon öntörvényű és egyúttal szépséges, hogy nem könnyű megérteni és aszerint cselekedni. Egy hatalmas országról van szó, a szabadságnak olyan mintaországáról, ahol keményen és szigorúan megszabott keretek között dolgoznak a

lái lehetőséget. Ki-ki döntse el, hogy mennyire szabad és mennyire időmilliomos!

Mindenki közlekedik, nagy a zsúfoltság. Repülővel, hajóval, metróval, busszal és leginkább kocsival jár, legtöbbször nem is tehetné másként, hiszen a lakosok zöme olyan kertvárosokban él, ahol tömegközlekedés nem létezik, vagy csak ne-

lái lehetőségei, másrészt a mindennapos mókuskerek csökkentik a színvonalas szellemi lazítás igényét. Miközben a szabad lehetőségek országában „minden szinten szinte minden” elérhető. Megfelelő hozzáállással, kitartással és szerencsével.

Égészen sajátos mértékegységeket használnak a tengerentúl, amiket az európai embernek meg kell szoknia, és le kell fordítania a „saját nyelvére”. Mérföld, láb, font, Fahrenheit. A keleti partnál még előfordul a Fahrenheit-fok mellett a Celsius-fok feltüntetése is, nyugat felé haladva azonban át kell számítani a fokokat. De sajátos az amerikai világnézet is, viszonya az egyházhoz és a különböző vallási irányzatokhoz. Számos felekezet létezik, nincs még egy olyan ország, amelynek az elnökei olyan sokféle egyházhoz tartoztak volna. Az embersegítő, filantropikus tevékenység kiemelt fontosságot élvez; aki teheti, mindenféle karitatív támogatást nyújt. Kórházaknak adományoz, vagy csupán egy-egy padot, fát ápol valamely parkban. A vidéken élők vallásosabb életet folytatnak.

Amerikában a természet megőrzése alapvető kérdés, az ökológiai rendszerek élővilága már-már ugyanúgy osztozik a megmaradását biztosító jogokból, mint maga az ember. Az a törekvés, hogy az épített környezet mellett jól megférjen és megmaradjon a természetes közeg. Megszokott jelenség hát, hogy a mellékutakon szarvas vagy őz lehetséges megjelenésére figyelmeztető táblák hívják fel magukra a figyelmet. A városközpontokon kívüli kertvárosokban fákról fákra ug-rabugráló a mókuskok, miközben a tóparti kacsák szabadon kószálnak az ide kinyúló magántelkeken. Adott helyen még annak is nagy a valószínűsége, hogy komótos legu-ánok keresztezzék a sétáló turista útját.

Az ország hatalmas és természeti szépségekben gazdag, ezek köz-kincs tárgyát képezik, megőrzésük közös feladatokat és gondolkodásmódot közvetít az állampolgárok számára. Az amerikai nemzeti parkok már-már legendások. A Yellowstone, a Yosemite, a Grand Canyon és társaik előre jól megtervezett rendben fogadják a látogatók, a turisták millióit.

ban csak két párt verseng egymással. A demokraták és a republikánusok jelöltjei különböző előválasztásokon méretetnek meg egymás között.

Amerikában minden a pénzről szól. Bár a munkáltatók részéről igen szigorúak az elvárások, pénzt kereshet az, aki dolgozni akar, és megbecsülik a kezdeményezést, az

polgárok, majd – főleg hétvégeken érvén rá – szabadon elköltethetik a pénzüket.

Az átlagos amerikai polgár korán kel, hogy időben munkába érjen, jelentős időt tölt az autójában, követi a bedugult útszakaszokat. A munkahelyén többnyire túlórázik, délidőben fal valamit, aztán megfeszített ütemben folytatja a munkáját. Estére ér haza, és a lefekvésig hátralevő időt a hűtő nyitogatásával, a tévécsatornák váltogatásával, esetleg néhány telefonbeszélgetés lebonyolításával vagy a családtagokkal való szóbaállással tölti. A hétvégeje szabad, bevásárol, kimegy étkezni, no meg a mégiscsak szükséges házimunkákat és háztáji foglalatosságokat intézi. Viszonylag ritkán jár művelődni, talán gyakrabban sporteseményre, kedvencei baseball-, hoki- vagy kosármeccsére. Gyakorta még a szabadidejét is be kell programálnia, és előre lefoglalnia a neten valamely belépőt, akár parko-

hézkésen működik. Az üzemenyag olcsó, hozzánk képest feleannyiba kerül. Mégis, rendkívül csalo-ka lenne a benzínárhoz hasonlítani a közlekedést és az autó fenntartásának a költségeit. A derék amerikaiak legtöbbször az autópályákon, majd a vendéglátóipari egységeknél állnak sorba. Türelmesen álldogálnak, kedvenc hamburgerükre vagy sajtsüteményükre várva.

Amerika látszólag látványosan sokat nyújt, hiszen magas szintű a technológia, kényelmessé vált az élet, jól felszerelték a lakások. Az autók önműködők, kényelmesek, biztonságosak. Lelkileg viszont keveset ad, az emberi kapcsolatok sekélyesebbek. Az átlagos amerikai sokat dolgozik és utazik, kevés a szabadideje, igazából nincs kerete a mély barátkozásra, inkább felszínesek a kapcsolatai. Szellemileg változó közegben él, mert egyrészt adottak számára a magas szintű intellektuális megnyilvánu-

Magyar és román futballbajnoki mérkőzések a televízióban

Október 4., péntek:

- * 18.00 óra: Aradi UTA – Petrolul 52 Ploiești (Szuperliga, 12. forduló)
- * 21.00 óra: Konstancai FCV Farul – Bukaresti Dinamo 1948 (Szuperliga, 12. forduló)
- * 21.00 óra: Puskás Akadémia FC – Debreceni VSC (NB I, 9. forduló)

Október 5., szombat:

- * 15.30 óra: ETO FC Győr – Fehérvár FC (NB I, 9. forduló)
- * 16.45 óra: Unirea 04 Slobozia – Kolozsvári FCU (Szuperliga, 12. forduló)
- * 18.00 óra: MTK Budapest – Kecskeméti TE (NB I, 9. forduló)
- * 19.00 óra: Kolozsvári CFR 1907 – Jászvásári CSM Politehnica (Szuperliga, 12. forduló)
- * 20.30 óra: Nyíregyháza Spartacus FC – Diósgyőri VTK (NB I, 9. forduló)
- * 21.30 óra: Galaci Suporter Club Oțelul – CSU Craiova (Szuperliga, 12. forduló)

Október 6., vasárnap:

- * 13.30 óra: Nagyszebeni Hermannstadt – Sepsiszentgyörgyi Sepsi OSK (Szuperliga, 12. forduló)
- * 16.30 óra: Zalaegerszegi TE FC – Újpest FC (NB I, 9. forduló)
- * 18.15 óra: Botosáni FC – Bukaresti Rapid 1923 (Szuperliga, 12. forduló)
- * 19.00 óra: Paksi FC – Ferencvárosi TC (NB I, 9. forduló)
- * 21.00 óra: Bukaresti FCSB – Bodzavásári Gloria (Szuperliga, 12. forduló)

A román szuperligás mérkőzéseket a DigiSport, a Prima Sport és az Orange Sport, a magyar NB I-es találkozókat az M4 Sport vagy az M4 Sport+ televízió közvetíti.

A Marosvásárhelyen és a környező településeken az ivóvíz ízének és szagának megváltozásával kapcsolatos folyamatos nyilvános viták nyomán a következő pontosításokkal szeretnénk szolgálni

Biztosítani szeretnénk minden fogyasztót, hogy az általunk szolgáltatott víz biztonságos, és mindig is az volt.

Folyamatosan ellenőrizzük a vízminőség valamennyi paraméterét, és az ebben az időszakban elvégzett elemzések megerősítik, hogy a víz mind fizikai-kémiai, mind mikrobiológiai szempontból megfelel a hatályos jogszabályok által előírt valamennyi előírásnak.

A kellemetlenségek tudatában megismételjük, hogy a víz szokatlan ízét és szagát természetes szezonális jelenség okozta. Bár átmenetileg befolyásolta a víz érzékszervi tulajdonságait, nem veszélyeztette és nem is veszélyezteti a fogyasztók egészségét.

A Marosvásárhelyi Közegészségügyi Igazgatóság által 2024.10.02-án kiadott sajtóközleményben bejelentett incidenssel kapcsolatban pontosítjuk, hogy az előülepitők szerepe éppen az, hogy visszatartsák a felszíni vizek iszapját, ami a tisztítási folyamat szokásos lépése.

Szorosan együttműködünk a Marosvásárhelyi Közegészségügyi Igazgatósággal, és meggyőződésünk, hogy az általunk végzett elemzések eredményei is megerősítik, hogy az általunk szolgáltatott víz biztonságosan fogyasztható.

Az AQUASERV Rt.

Eladási közlemény

A Maros Megyei Pénzügyi Hivatal adóbehajtó osztálya az intézmény Marosvásárhely, Dózsa György út 1–3. szám alatti székhelyén október 17-én 11 órától árverést tart Costinas Emil és Costinas Laura-Victoria – mint harmadik személy – alábbi javainak eladására az adós HSP TRANS KFT költségvetési adósságának törlesztése érdekében:

- 1926 négyzetméter belterület (szántó) Koronkán, telekkönyvszáma 53551/Koronka, kikiáltási ár: 615.634 lej;
- 856 négyzetméter belterület (szántó) Koronkán, telekkönyvszáma 53371/Koronka, kikiáltási ár: 233.293 lej;
- 651 négyzetméter belterület (szántó) Koronkán, telekkönyvszáma 52781/Koronka, kikiáltási ár: 145.061 lej;
- 1722 négyzetméter belterület (szántó) Koronkán, telekkönyvszáma 55702/Koronka, kikiáltási ár: 365.891 lej;
- 300 négyzetméter belterület (szántó) Koronkán, telekkönyvszáma 54484/Koronka, kikiáltási ár: 57.326 lej;
- 500 négyzetméter belterület (szántó) Koronkán, telekkönyvszáma 52421/Koronka, kikiáltási ár: 95.710 lej.

KLARA javasasszony 100%-ban megoldja a hozzá forduló problémáját, feloldja a kötést és az átkot, gyógyítja az alkoholizmust, depressziót, impotenciát, epilepsziát, visszahozza a szeretett személyt, pénzügyi sikert és nyereséget hoz a házhoz, szétvált családokat újból összehoz, tarot-kártyából megnézi a múltat, a jelent és a jövőt, bármilyen egyéb problémában is segít.

Köszönetnyilvánítások:

Anica Marosvásárhelyről köszöni Klara asszonynak, hogy ismét együtt lehet férjével egyévnnyi távollét után; Marian Ákosfalváról hálás, mert fia kigyógyult az alkoholizmusból, a depresszióból, és jó útra tért; Gergely Nyárádszeredából köszöni, hogy Klara asszony segítségével megszabadult a kötéstől, és megismerkedett élete szerelmével; Antonela Ernyéből köszönetet mond, mert megszabadult a családi átoktól, és ismét boldog; Irén férje Vásárhelyen az epilepsziából gyógyult ki; Cristian Dicsőből hálás Klarának, mert újra együtt van a kedvesével.

Tel. 0742-450-214, Klara látnok. (Fizetett hirdetés: mp.)

Dr. Stephens-Sarlós Erzsébet első alkalommal Erdélyben!

Megoldás az idegrendszeri éretlenség okozta problémákra

Dr. Stephens-Sarlós Erzsébet szenzomotoros terapeuta neve – mely már addig is szájról szájra terjedt a szülők körében, s az ország minden pontjáról, de még külföldről is hoztak hozzá gyerekeket – **A Stephens-Sarlós-program** című könyv megjelenése után széles körben is ismertté vált. A kötet két év alatt 30.000 példányban kelt el, s a lelkes visszajelzésekből hamar kiderült: a szakember által összeállított program csakugyan működik, és megoldást jelent számos különböző – de közös gyökerű – problémára, melyek alaposan megkeserítik a gyerekek és a szülők életét.

Ezek a panaszok majdnem kifogyhatatlanok. Nem tud figyelni a gyerek, képtelen egy feladatban benne maradni. Nem tudja elviselni a legkisebb változást sem. Gyakran óriási érzelmi reakciókat ad kisebb ingerekre is, túlterhelődik és „összeomlik”. Nem képes két percig a fenekén megülni. Kényszermozgása van, ami, ha netán elmúlna, rögtön ott egy másik. Beszédhibája nem javul. Nem tud este elaludni. Olvashatatlanul ír. Nem rajzol, pedig mindjárt kezdi az iskolát. Nem nyeli le csak a pépeset, vagy épp nem eszik, csak darabos ételt. Tizennégy éves, és éjszaka még mindig szopja az ujját. Ügyetlen, egyensúlyzavarokkal küzd, képtelen összerendezni a mozgását. Leeszi magát. Magányos. Szúrja a pulóver, szorítja a zokni. Zsúfoltabb helyeken szorongani kezd. Százszor kell szólni, hogy odafigyeljen.

Ezer dolog rejtőzhet e tünetek hátterében. Időnként organikus (szervi) elváltozás, genetikai probléma, anyagcserezavar, hormonális okok, sérülések, traumák. Máskor a gyermek szociokulturális háttere, ingerzegény vagy túlságosan ingergazdag környezet, és még sorolhatnánk. Sajnos néha nagyon nehéz, egyes esetekben lehetetlen segíteni. Ám a fentiekben kívül van még egy lehetséges ok, ami ott bujkálhat minden egyes felsorolt gond mögött. Ez nem más, mint az **IDEGRENSZERI ÉRETLENSÉG**, mely rendkívül sok gyermek és felnőtt életét keseríti meg.

Az érzékeléssel és mozgással kapcsolatos fejlődésben keletkezett zavar tünetei könnyen összetéveszthetők bizonyos „címkeztet” zavarokéval. Ezért azokat a problémákat, amelyeket (néha tévesen) figyelemzavarként, hiperaktivitásként, ADHD-ként, autizmus spektrumzavarként, mozgáskoordinációs zavarként, diszlexiaként, diszgrafiaként, diszkalkuliaként diagnosztizálnak, valójában gyakran a visszamaradt csecsemőkori reflexek, az elakadt szenzomotoros fejlődés okozzák. Ezekben az esetekben a probléma sokkal egyszerűbben megoldható, mint gondolnánk.

Ha valóban idegrendszeri éretlenség áll a gond hátterében, a tünetek nagy része – sőt olykor a teljes probléma – bizonyos célirányos gyakorlatok végzésével megszűnik vagy jelentősen enyhül. Erre való a Stephens-Sarlós-program, és a tapasztalatok alapján kimondható: a megfelelő gyakorlatok elegendő számú elvégzése csodákra képes.

Dr. Stephens-Sarlós Erzsébet egyetemi oktatóként, valamint magyar és nemzetközi kutatások résztvevőjeként folyamatosan bővíti a témával kapcsolatos tudását és eszköztárát, melyet mind tudományos publikációk, mind népszerű ismeretterjesztő könyvek és előadások formájában igyekszik továbbadni.

Mivel praxisa és kutatói munkája miatt folyamatos időhiánnyal küzd, viszonylag kevés előadást tud vállalni, ám ezek Magyarország minden pontján telt házasak, és gyakran vastappsal jutalmazza őket a közönség (ami ebben a műfajban meglehetősen ritka és figyelemre méltó jelenség).

Októberben első alkalommal végre Erdélyben is találkozhatunk a szakemberrel, aki háromállomásos előadói körútra indul a Nyitott Akadémia szervezésében: október 18-án Kolozsváron (a Diákművelődési Házban), október 19-én Marosvásárhelyen (a Maros Művészegyüttes előadótermében), október 20-án pedig Csíkszeredában (a Segítő Mária Római Katolikus Gimnázium dísztermében) hallgathatjuk meg. Az előadások után lehetőség nyílik kérdezni is dr. Stephens-Sarlós Erzsébettől, aki egy órát mindig szán a személyes beszélgetésekre, és kérésre dedikálja is a helyszínen megvásárolható műveit. (A Nyitott Akadémia gazdag kínálatú könyves standdal lesz jelen mindhárom helyszínen.)

Az előadásokra jegyek a készlet erejéig a Nyitott Akadémia honlapján vásárolhatók: www.nyitottakademia.hu

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküztletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktómméterrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZS-KAPUK és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változók, nyílászárók. TERASZBEÉPÍTÉS üveggel és ponyvával. Tel. 0745-379-638. (67917-1)

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ teljes körű ellátást biztosít a segélyből (koporsó, szállítás, balzsamozás, temetés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (67722-1)

DR. INCZE SÁNDOR BELGYÓGYÁSZ FŐORVOS betegeket fogad Marosvásárhelyen, a Tudor Vladimirescu utca 21/A szám alatti rendelőben. Előjegyzés a 0265/265-112-es telefonszámon. (23931-1)

A SAPIENTIA EMTE MAROSVÁSÁRHELYI KARA pályázatot hirdet KÖNYVTÁROSI állás betöltésére. Bővebb információk az ms.sapientia.ro honlapon olvashatóak. (68125)

Árverés

Szászrégenben, az Adó- és Pénzügyi Osztály Mihai Viteazu u. 2. szám alatti székhelyén **2024. október 22-én 11 órakor** nyilvános árverésen értékesítik az alábbi javakat:

• 720 négyzetméter beépíthető terület, telekkönyvszáma 50119, Szászrégenben, a Nagypiac utca 5. szám alatt, Maros megyében. Kikiáltási ár: 56.664 lej, MAROSI GABRIELLA tulajdona. A kikiáltási ár a becsérték 50%-a (negyedik árverés).

• Mazda CR1, 2007-es személygépkocsi, alvázsza JMZCR19R670-192731, rendszáma MS-80-RAO, kikiáltási ár: 4.220 lej., PASCAN IULIAN DUMITRU tulajdona. A kikiáltási ár a becsérték 50%-a (negyedik árverés).

A 2015. évi 207-es, a pénzügyi eljárásra vonatkozó törvény 250. cikkelye 4. bekezdésének i pontja előírásai alapján felkérjük mindazokat, akik valamilyen címen jogot formálnak a fenti javakra, hogy értesítsék erről a végrehajtót legkésőbb egy nappal az árverés időpontja előtt. Akik érdekeltek a vásárlásban, jelenjenek meg az árverésen a megszabott helyen és időben, és legkésőbb egy nappal az árverést megelőzően nyújtsák be a következő iratokat: vásárlási ajánlat, a kikiáltási ár 10%-át kitevő részvételi díj kifizetését igazoló irat – a pénzt a Szászrégeni Kincstárba az IBAN RO64TREZ477506701XXXXXX számlára kell átutalni, adószám 4322653, címzett a Szászrégeni Adó- és Pénzügyi Osztály –, kifizetési nyilvántartási szám:

8263003240000000000213 (Marosi Gabriella),
82630032400000000000214 (Pascan Iulian Dumitru),
vagy mutassanak be banki garancialevelet a kikiáltási ár 10%-áról; az ajánlattevőt képviselő személy meghatalmazása, romániai jogi személyek esetén a Cégbíróság által kibocsátott bejegyzési okirat másolata, külföldi jogi személyek esetén a bejegyzési okirat román nyelvű fordítása, romániai magánszemélyeknek a személyazonossági igazolvány másolata, ahhoz, hogy a megszabott helyen és időben részt vehessenek az árverésen.

Jelen hirdetés kifüggesztésének időpontja: 2024. október 4.
A hirdetést kifüggesztik a Szászrégeni Adó- és Pénzügyi Osztály székhelyén, Szászrégenben, Ratosnyán a polgármesteri hivatalban, az eladásra kerülő ingatlanon, valamint megjelenik a Pénzügyminisztérium honlapján. **Bővebb felvilágosítás a 0265/512-591-es telefonszámon (adóbegyűjtő és végrehajtó iroda).**

Árverés

Szászrégenben, az Adó- és Pénzügyi Osztály Mihai Viteazu u. 2. szám alatti székhelyén **2024. október 24-én 11 órakor** nyilvános árverésen értékesítik az alábbi javakat:

• 2000-es gyártású Volkswagen Bora személygépkocsi, azonosítószáma WVWZZZ3BZYP115523, rendszáma MS-15-ECP, kikiáltási ár: 2.486 lej, MOLDOVAN ALEXANDRU tulajdona. A kikiáltási ár a becsérték 50%-a (negyedik árverés).

• 2000-es gyártású Volkswagen Golf személygépkocsi, azonosítószáma WVWZZZ1JZYB146118, rendszáma MS-73-JES, kikiáltási ár: 3.481 lej, DILLE CSABA tulajdona. A kikiáltási ár a becsérték 50%-a (negyedik árverés).

A 2015. évi 207-es, a pénzügyi eljárásra vonatkozó törvény 250. cikkelye 4. bekezdésének i pontja előírásai alapján felkérjük mindazokat, akik valamilyen címen jogot formálnak a fenti javakra, hogy értesítsék erről a végrehajtót legkésőbb egy nappal az árverés időpontja előtt. Akik érdekeltek a vásárlásban, jelenjenek meg az árverésen a megszabott helyen és időben, és legkésőbb egy nappal az árverést megelőzően nyújtsák be a következő iratokat: vásárlási ajánlat, a kikiáltási ár 10%-át kitevő részvételi díj kifizetését igazoló irat – a pénzt a Szászrégeni Kincstárba az IBAN RO64TREZ477506701XXXXXX számlára kell átutalni, adószám 4322653, címzett a Szászrégeni Adó- és Pénzügyi Osztály –, kifizetési nyilvántartási szám:

82630032400000000000215 (Moldovan Alexandru),
82630032400000000000216 (Dille Csaba),
vagy mutassanak be banki garancialevelet a kikiáltási ár 10%-áról; az ajánlattevőt képviselő személy meghatalmazása, romániai jogi személyek esetén a Cégbíróság által kibocsátott bejegyzési okirat másolata, külföldi jogi személyek esetén a bejegyzési okirat román nyelvű fordítása, romániai magánszemélyeknek a személyazonossági igazolvány másolata, ahhoz, hogy a megszabott helyen és időben részt vehessenek az árverésen. Jelen hirdetés kifüggesztésének időpontja: 2024. október 4.

A hirdetést kifüggesztik a Szászrégeni Adó- és Pénzügyi Osztály székhelyén, Batoson, Faragón a polgármesteri hivatalban, az adószók székhelyén, valamint megjelenik a Pénzügyminisztérium honlapján. **Bővebb felvilágosítás a 0265/512-591-es telefonszámon (adóbegyűjtő és végrehajtó iroda).**

ADÁSVÉTEL

ELADÓ új kripta sírhely a nagykorház mögötti új temetőben, központi helyen. Tel. 0741-576-235. (23669-1)

ELADÓ 250 méter kemény tűzifa. Tel. 0759-678-112. (24951-1)

ELADÓ 3 darab 25 literes korsó és egy 50 literes a Dacia környékén. Tel. 0753-638-487. (24063-1)

LAKÁS

ELADÓ családi ház + kert (5.800 m²) Toldalagon. Ugyanitt eladó kb. 5 méter száraz hasított fa, ára meg egyezést szerint. Érdeklődni lehet a 0740-407-906-os telefonszámon. (23974-1)

ELADÓ központi fekvésű magánház: 3 szoba, 2 konyha, 2 fürdőszoba, kamra, pince, dupla garázs. Érdeklődni a 0770-590-849-es és a 0745-757-258-as telefonszámon. (24069-1)

ELADÓ egyszoba-összkomfortos lakás a Kövesdombon. Tel. 0742-796-547. (24112-1)

MINDENFÉLE

KÉSZÍTÜNK gránitból, mozaikból sírkeretet, kriptát, fedlapot stb., és válaljuk sírok javítását. Elérhető árak, részletre is. Tel. 0770-873-809. (23828-1)

FUNERAR GRANIT ART KFT. Sírkövek készítése gránitból. Sírkövet készítenek gránitból, keresztet, vázát, fedelet, kriptát kedvező áron. Tel. 0773-942-236, Facebook: Art Granit. (23897)

BETEGGONDOZÁST vállalkoz, vagy heti 2-3 alkalommal háztartási munkát. Tel. 0755-412-974, 0770-723-776. (23958-1)

KIÜRESÍTÜNK házat, tömbházlakást, elhordjuk a bútort, ruhaneműt, törmelékét, fát. Tel. 0793-066-951. (24015-1)

VÁLLALUNK: tetőkészítést, házépítést A-tól Z-ig, elszállítunk törmelékét, kitarítunk tömbházlakást. Tel. 0758-527-952. (24055-1)

VÁLLALUNK tetőjavítást, bármilyen javítást, kinti-benti munkát. Nyugdíjasoknak 15% kedvezmény. Tel. 0720-680-854. (24073-1)

VÁLLALOK: tetőkészítést, tetőjavítást, külső szigetelést, belső munkát, glettelést, festést, padló- és falicsempe-lerakást, bármilyen ház körüli javítást. Tel. 0741-169-783. (24092-1)

CÉG vállal 20% kedvezménnyel ház-tetőjavítást, tetőkészítést, cserépforgatást, kültéri-beltéri munkát. Saját anyaggal rendelkezünk. Tel. 0774-574-527. (24087-1)

VÁLLALUNK tetőjavítást, bármilyen javítást, kinti-benti munkát. Nyugdíjasoknak 15% kedvezmény. Tel. 0720-680-854. (24073-1)

HÁZHOZ JÁRÓ manikűrös, pedikűrös, győgyepedikűrös. Gállakk vagy hagyományos körömlakk használatával. Tel. 0749-516-476. (24109-1)

MEGEMLÉKEZÉS

Szeretett Édesanyám, a vajdaszentiványi születésű **DEMETER IRÉN** emlékére, aki október 6-án már hat éve, hogy felköltözött a mennyek országába.

„Mikor édesanyád sírhantjánál hullatod a könnyed, és érzed, az élet már ugyanolyan nem lesz, csak egyetlen dolgot kérsz még búcsúzásul tőle, hogy Ő legyen továbbra is életednek öre.

Nem baj, ha közöttetek túl nagy a távolság, és azt földi léptekkel többé nem lépheted át, a szíved útja elvezet ahhoz a másik szív útjához, ahol édesanyád szeretetét újra megtalárod.”
(Kun Magdolna)

Szeretett fia, Jancsi (Toma János). (24091-1)

Október 6-án lesz egy éve, hogy hosszas betegség után elhunyt szeretett feleségem,

KAJCSA GYÖNGYIKE
óvónő.

Emlékét kegyelettel őrzi a 91 éves férje, Jenő és fia, Zsolt. Kifogyhatatlan szeretete, a mindenre kiterjedő gondossága örökké szívünkben él. Nyugodjék békében! (24093-1)

Egy pillanat, és mindennek vége.

Tudjuk, hogy nem jöhet, mégis nagyon várjuk.

Szomorú szívvel emlékezünk október 5-én a szeretett férjre, édesapára, nagyapára, apósra,

id. **MAGYARI KÁROLYRA**
halálának első évfordulóján. Emlékét, míg élünk, őrizzük.
Szerettei, felesége, lánya, fia, három unokája, veje, menyé és anyósa. (24097-1)

A búcsú nélküli elválás fájó érzésével emlékezünk a 28 éve eltávozott, iszlói születésű

RÉTHI BENEDEKRE.

Hiánya pótolhatatlan szerető felesége és gyermekei szívében. Nyugodjon békében!
Felesége, Bözsi, négy gyermeke családjukkal. (24033)

Fájó szívvel emlékezünk október 4-én a holtmarosi születésű **MARTON LÁSZLÓRA**

halálának 30. évfordulóján. Nyugalma legyen csendes!
Szerető lányai családjukkal együtt, valamint az unokák és a dédunokák. (p.-l)

Kegyelettel, szomorú szívvel emlékezünk október 6-án **BÜKKÖSI JÓZSEFRE,**

aki már tizenkilenc éve az égi mezőket járja. Emlékét mindig megőrizzük. Nyugodjál békében!
Szerettei. (20955-1)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy **BIRÓ VASILE**

71. életévében október 1-jén eltávozott az élők sorából. Temetése október 5-én, szombaton 13 órakor lesz a maroszentgyörgyi temetőben, katolikus szertartás szerint. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
Gyászolják szerettei. (24108-1)

Szívünk mély fájdalommal tudatjuk, hogy a drága jó férj, édesapa, tata, jó szomszéd,

KIRÁLY DÉNES

szíve életének 74. évében, 2024. október 2-án 14 órakor megszünt dobogni. Temetése 2024. október 5-én, szombaton 13 órakor lesz Sóváradon, református szertartás szerint. Nyugodjon békében!
A gyászoló család. (24110-1)

VÁLLALUNK fakivágást, faelhordást, bontást, elszállítunk törmelékét. Tel. 0770-621-920. (24087-1)

TERMOPÁN ajtó, ablakok javítása, szűnyogháló, rolók rendelésre. Tel. 0771-383-725. (22424-1)

VÁLLALUNK cserépforgatást, tetőjavítást, kerítésjavítást vagy -készítést, kinti, benti meszelést, bármilyen kisebb vagy nagyobb építkezési vagy bádogosmunkát. Nyugdíjasoknak 15% kedvezmény. Tel. 0746-335-349, Laci. (23926-1)

Tegye fel kérdéseit!

A magyar állampolgárság megszerzésével kapcsolatosan.

 EUROTRANS alapítvány

Számíthat ránk!

eurotransalapitvany.ro

0364 410 097

Számíthat ránk!

Hitel mezőgazdászoknak KKV Gépek
 Eszközök Gépek pályázatok KKV Hitel
 Modernizálás KKV
 KKV pályázatok
 Eszközök
LAM
 Hitel Eszközök Gépek
 Eszközök Modernizálás Gépek
 KKV Hitel
 MICROCREDIT • MIKROHITEL
 mezőgazdászoknak KKV
 pályázatok Gépek KKV
0720 030 804

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:

A metszés zsebkönyve

 Keresse fel kávézóinkat a vásárhelyi könyvesboltban!

Gombászok kézikönyve

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

Az Erdély TV állást hirdet hangtechnikusi feladatkör ellátására, teljes- vagy részmunkaidőre

FELADATOK:

- Televíziós felvételek és élő adások hangosítása
- Hangtechnikai rendszerek telepítése és használata
- Többsávú hangfelvételek készítése és utómunkája
- Hangtechnikai eszközök megfelelő kezelése és karbantartása
- Televíziós stúdiók és kapcsolódó munkaterületek hangtechnikai felügyelete

ELVÁRÁSOK:

- Elektronikai és számítástechnikai ismeretek
- Akusztikai alapfogalmak és hangtechnikai szoftverek ismerete
- Hangtechnikai rendszerek és eszközök felhasználói szintű ismerete
- Hangtechnikával kapcsolatos szakmai nyelv ismerete
- Mikrofonozási technikák és vezeték nélküli rádiófrekvenciás mikrofonrendszerek ismerete

AJÁNLAT:

- Fiatal, dinamikus munkaközösség
- Jó munkakörülmények
- Megfelelő bérezés
- Megbízható, stabil munkahely

Részletes szakmai önéletrajzát küldje el az allas@erdely.tv e-mail címre 2024. október 6-ig!